

Це довгостроковий бюджет, який чітко зосереджується на військових питаннях і підкреслює важливість військової сфери та захисту кордонів.

Урсула фон дер Ляен, очільниця Європейської комісії

Польща як найбільший бенефіціар

Польща належить до головних бенефіціарів програми. У межах SAFE країна може отримати приблизно 43,7 мільярда євро (близько 185 мільярдів злотих) на модернізацію армії. Польський інвестиційний план охоплює 139 модернізаційних проєктів, зокрема пов'язаних із системами протиповітряної оборони, програмою «Східний щит», виробництвом нових бойових машин (наприклад, «Борсук»), інвестиціями в безпілотні технології та кібербезпеку.

Кошти мали надійти до війська, поліції та прикордонної служби, а також на розвиток інфраструктури безпеки та кіберзахисту.

Понад 80 % коштів SAFE можуть бути використані на оборонну промисловість Польщі, а решта — інших країн Європейського Союзу.

Кошти SAFE — можливість розвитку Збройних сил Речі Посполитої. Ми не можемо допустити, щоб ці засоби змарнували або спрямували на іноземну оборонну промисловість.

Маріуш Блащак, колишній міністр національної оборони в уряді ПіС

Тоді, у вересні 2025 року, Маріуш Блащак неодноразово закликав уряд прискорити роботу над SAFE. Та на початку 2026 року опозиція змінила думку.

Читайте також: [Гібридна війна путінської Росії проти Європи](#)

Політичний спір навколо програми

У Польщі програма SAFE викликала жваві політичні суперечки. Її кульмінацією стало вето президента **Кароля Навроцького**: він відмовився підписувати закон, який дав би змогу Польщі повною мірою користуватися коштами SAFE.

Варто зазначити, що на практиці вето не означає блокування всієї програми. Закон, на який президент наклав вето, не стосувався самої SAFE. Йшлося про те, яким саме чином Польща могла б скористатися коштами програми. Ключовим елементом закону було залучення грошей SAFE до чинної системи фінансування оборони. Польща мала взяти позики з інструменту Євросоюзу, а потім передавати їх на конкретні програми модернізації армії. Закон регулював, зокрема, механізм отримання позик, спосіб управління коштами та шляхи їх розподілу. Це давало змогу спрямувати гроші, наприклад, на прикордонну службу чи поліцію.

Президент Кароль Навроцький обґрунтовував своє рішення передусім фінансовими й політичними міркуваннями. На його думку, програма SAFE означає довготермінове (навіть на 45 років) зобов'язання перед інституціями Євросоюзу, яке може обтяжити майбутні покоління платників податків.

Я ухвалив рішення не підписувати закон, який дозволяє Польщі взяти позику в межах SAFE. Я ніколи не підпишу закон, який б'є по нашому суверенітету, незалежності, економічній і військовій безпеці.

Кароль Навроцький

На ухвалення польським Сеймом закону про впровадження SAFE відреагував і Маріуш Блащак, написавши пост на платформі X.

SAFE у такому вигляді — віддання суверенітету і блокування правильного розвитку Збройних сил Республіки Польща.

Маріуш Блащак

Колишній міністр національної оборони Польщі додав, що ПіС «завжди стоїть на боці солдатів і безпечної Польщі».

Коаліція «Громадянської платформи» та Польської селянської партії вже колись ледь не знищила Військо Польське. Тепер вони йдуть тим самим шляхом.

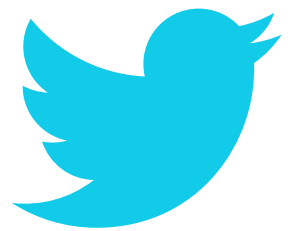
Маріуш Блащак

Проти SAFE, але чому?

Критики SAFE у Польщі наводять кілька ключових аргументів.

По-перше, вони вказують на зростання державного боргу. Програма базується на позиках, а не грантах, тому в майбутньому кошти доведеться повертати.

По-друге, з'являються побоювання, що суверенітет оборонної політики буде обмежений. Президент і частина політичних середовищ стверджують, що фінансовий

механізм, пов'язаний з Євросоюзом, може призвести до більшого контролю Брюсселя над оборонними витратами держав-членів. Головною проблемою є так званий принцип умовності. Європейська комісія могла б блокувати витрачання коштів — представники ПiС нагадували історію Національного плану відновлення, який Євросоюз заблокував через порушення принципів верховенства права урядом ПiС.

Читайте також: **Небезпечна гра президента Польщі Навроцького: його відверто проросійські дії не є випадковістю вважають польські журналісти**

За умовами SAFE, значна частина техніки, фінансованої програмою, повинна походити з європейської оборонної промисловості — це мало б сприяти її розвитку. На думку деяких польських політиків, така умова обмежить можливість закупівлі озброєння в США та Південної Кореї, з якими Польща останніми роками підписала багато великих оборонних контрактів. Йдеться насамперед про обмеження доступу до найкращого озброєння, яке нині існує, на користь потенційно гіршого, але європейського.

Аргументація уряду

Польський спір із приводу SAFE розгорівся в лютому 2026 року. Нападки опозиції щодо «фінансування **Німеччини**» за допомогою SAFE викликали відповідь опонентів. Наприклад, прем'єр-міністр **Дональд Туск** 27 лютого після візиту на завод Huta Stalowa Wola заявив, що гроші підуть на польську, а не на німецьку військову промисловість.

Спробую пояснити: 20 мільярдів лише для цього заводу в Стальовій Волі, на Підкарпатті, в Польщі. Дійшло до вас, дубові голови?

Дональд Туск

Ці слова викликали бурхливу негативну реакцію з боку **правих**.

Опозиція також порушувала тему високих витрат, пов'язаних із програмою. Марцін Мазурек, головний економіст банку mBank, підрахував, що фінансування SAFE для Польщі вигідніше на 27 мільярдів злотих, ніж у разі фінансування цієї програми з національних коштів. Аналітики банку Citi Handlowy оцінили заощадження щонайменше у 48 мільярдів злотих. Інші джерела називають суми заощаджень навіть на рівні 60 мільярдів злотих.

Прихильники SAFE також наводили приклад кредиту, який Польща взяла під час закупівлі військової техніки з Південної Кореї. Фінансові зобов'язання, взяті за часів правління «Права і справедливості», схоже, значно дорожчі, ніж ті, які були б у рамках SAFE.

Читайте також: **Сестра Малгожата Хмелевська: "Переконання, що люди з України мають в Польщі якісь соціальні привілеї, — це казка."**

Прем'єр має інший план

Рішення про накладення вето на закон пов'язане з конфліктом на лінії президент — уряд. Нагадаємо, що Кароль Навроцький походить із середовища партії «Право і справедливість». Нині в Польщі править коаліція, у якій головну роль відіграє Громадянська коаліція з Дональдом Туском на посаді прем'єр-міністра. Кароль Навроцький як президент уже наклав вето на 28 законів. Єдиним президентом, який наклав більше вето, був **Александр Квасневський**. За 10 років президентства він заблокував 35 законів. Варто, однак, пам'ятати, що Навроцький обіймає посаду менше ніж рік.

У війні за SAFE усі маски скинуто. Сьогодні вже ніхто не може мати сумнівів, що найближчі вибори вирішать, чи залишиться Польща в Євросоюзі і хто хоче нас із нього вивести. Ми повинні разом зупинити політичних шаленців.

Дональд Туск

Прем'єр наголосив, що в умовах погіршення безпекової ситуації в Європі Польща повинна використати доступні кошти, оскільки пільгові позики SAFE дешевші, ніж фінансування на ринку, крім того, вони сприятимуть швидшій модернізації армії.

Уряд анонсував альтернативне рішення, яке дасть Польщі можливість скористатися коштами SAFE. Водночас Європейська комісія заявляє, що й надалі хоче співпрацювати з Варшавою в реалізації програми SAFE, попри напружену ситуацію в польській політиці.

Читайте також: **Рашисти зрозуміли, що розказувати полякам про війну в Україні**

Альтернатива президента

У контексті суперечки навколо SAFE варто пам'ятати, що президент Польщі і середовища, пов'язані з ПiС, запропонували власне рішення. Замість позик ЄС вони хочуть використати національні кошти, зокрема потенційні прибутки з резервів золота і валют, накопичених Національним банком Польщі.

Однак уряд визнав цю ідею нереалістичною, вказуючи, що центральний банк за

||

останні роки не генерував значних прибутків, які можна було б спрямувати на фінансування оборонних витрат. Водночас сама програма викликала суперечки — вона передбачає, зокрема, операції із золотом, і порушує питання про те, чи повинен Національний банк Польщі фінансувати державні витрати.

—
Цезарій Щепанський, опубліковано у виданні НОВА ПОЛЬЩА

Перекладачка *Марія Шагурі*

Читайте також:

- **На «Дружбі» Кремля: як Словаччина та Угорщина створюють пропутинську вісь у ЄС**
- **Сусіди західного кордону Угорщина та Польща перетворюють його на антиукраїнський фронт**
- **Чому президент Польщі Навроцький й Ко успішно роблять те, на що РФ раніше мусила витратити мільярди**
- **Нічна атака рашистів на Польщу: російські дрони перетнули кордон НАТО. Варшава активує Статтю 4**
- **Пасивність і відсутність стратегії Польщі щодо України та її наслідки**
- **Убивство, фейки та відео: Як клікбейт та антиукраїнська риторика спричинили шторм в польських медіа**
- **Брехня Орбана та його посіпак проти України все більше схожа на російські наративи**

 Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com